

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 411/2022-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti postupu súvisiacemu s opatrením vykonávaným voči sťažovateľovi podľa § 5 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov, v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. augusta 2022 domáha vydania zákazu ďalšieho porušovania jeho základného práva zaručeného čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom orgánu verejnej moci označeným v záhlaví tohto uznesenia, ako aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 10 000 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany (ďalej len „ústav“), kde je spôsob výkonu označeného trestu regulovaný ustanoveniami zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu odňatia slobody“) a ustanoveniami vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 368/2008“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ústavný súd oboznamuje so znením § 39 písm. p) zákona o výkone trestu odňatia slobody upravujúceho základné povinnosti a zákazy pre odsúdených, podľa ktorého je odsúdený povinný byť ustrojený a dbať o svoj zovňajšok podľa určených vzorov a noriem. V nadväznosti na to poukazuje na vykonávacie ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky č. 368/2008, podľa ktorého po nástupe na výkon trestu sa odsúdený oholí a ostrihá, pričom vlasy na zadnej časti temena hlavy nesmú siahať nižšie ako po golier košele, bočné partie vlasov môžu siahať do polovice ušnic, odsúdený si môže ponechať fúzy do úrovne kútikov úst a nakrátko pristrihnutú bradu, pričom úprava vlasov sa neobmedzuje u odsúdenej ženy.

4. Sťažovateľ považuje realizáciu označeného opatrenia voči jeho osobe za neprípustný zásah do jeho práva na súkromný život, keďže považuje toto opatrenie uplatňované voči nemu v ústave za zásah neprimeraný sledovanému cieľu, ktorým je podľa neho zabezpečenie podmienok prispievajúcich k ochrane života a zdravia odsúdených.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o porušení jeho označených práv v dôsledku opatrenia realizovaného voči jeho osobe v ústave, ktoré sťažovateľ hodnotí ako neprimerané, keďže nie je podľa jeho mienky kompatibilné so sledovaným cieľom.

6. Ústavný súd hneď v úvode poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019).

7. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje predovšetkým na § 18 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), podľa ktorého prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Takisto ústavný súd poukazuje na § 96 zákona o výkone trestu odňatia slobody, v zmysle ktorého dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o prokuratúre. Prokurátorský dozor sa v zmysle uvedenej právnej úpravy vykonáva prostredníctvom oprávnenia prokurátora vstupovať do miest, kde sa vykonáva trest odňatia slobody v akomkoľvek čase s tým, že prokurátor musí mať prístup do všetkých priestorov. Navyše, má právo nazeráť do dokladov, ktoré súvisia s výkonom trestu. S odsúdenými môže hovoriť aj bez prítomnosti tretích osôb. Môže preverovať rozhodnutia a opatrenia orgánov vykonávajúcich správu zariadení ústavu a priestorov ústavu zodpovedajúcu zákonom a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom. Má oprávnenie požadovať od zamestnancov vykonávajúcich správu miest ústavu a ich priestorov potrebné vysvetlenia, predloženie spisov a rozhodnutí týkajúcich sa pozbavenia alebo obmedzenia osobnej slobody odsúdených.

8. Ústavný súd takisto poukazuje na kontrolný mechanizmus zakotvený v § 97 ods. 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody, ktorý v záujme zamedzenia pochybeniam a zneužívaniu zverených oprávnení a právomocí v ústavoch zveruje výkon vnútrorezortnej kontroly aj ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky, generálnemu riaditeľovi Zboru väzenskej a justičnej stráže a nimi povereným osobám.

9. V neposlednom rade tiež odkazuje ústavný súd na prvotný prostriedok nápravy, ktorý odsúdeným osobám nachádzajúcim sa vo výkone trestu odňatia slobody poskytuje právna úprava, a to na § 65da a nasledujúce zákona č. 4/2001 Z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zbore väzenskej a justičnej stráže“), ktoré upravujú systém podávania sťažností podliehajúci kontrole zo strany Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

10. Z predchádzajúcich bodov odôvodnenia tohto rozhodnutia jasne vyplýva, že orgánmi verejnej moci, ktoré sú v zmysle relevantnej právnej úpravy primárne kompetentné (a zároveň spôsobilé vzhľadom na ich oprávnenia) zaoberať sa tvrdeniami sťažovateľa o neprípustnom zásahu do jeho práva na súkromie preveriť ich opodstatnenosť, sú príslušné zložky Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle zákona o zbore väzenskej a justičnej stráže a príslušný prokurátor v zmysle zákona o prokuratúre.

11. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

12. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu